

DE OORLOG VAN MORGEN

DOOR M. R. H. CALMEIJER.

Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar H.K.S.

(vervolg van blz. 15).

VI. MECHANISEERING EN MOTORISEERING.

In 1920 poneerde de Britsche generaal FULLER, in een door de „ROYAL UNITED SERVICE INSTITUTION” met goud bekroonde studie, de stelling „*tanks can replace infantry*”.

Volgens FULLER beslist de mechanische kracht en niet de menselijke den oorlog. De oorlog winnen is volgens hem een vraagstuk van machines. Hij propageert derhalve de bestaande wapens *volledig te mechaniseeren*, d.w.z. om te zetten in verschillende soorten gepantserde en bewapende motorvoertuigen. De landoorlog zal dan worden gevoerd volgens de beginselen van den zeeoorlog.

FULLER heeft zijn denkbeelden in tal van geschriften — o.a. in „ABOUT THE WAR OF FUTURE” (1928) en „LA MÉCHANISATION DE LA GUERRE” (1932) — met den gloed der overtuiging uiteengezet. Nog in 1935 critiseerde hij, onder den titel „THE ARMY 1910—1935”, op sarcastische wijze de z.i. verouderde opvattingen van de Britsche legerleiding, die nochtans op dit gebied de meest vooruitstrevende van Europa is. Heden, schrijft hij, bezetten de luitenanten van 1890 de leidende functies en het leger staat dan ook op een ontwikkelingstrap overeenkomende met de ervaringen uit den Krimoorlog!

Het perspectief, dat FULLER opent, biedt ongetwijfeld veel aantrekkelijks. De logge massalegers zouden verdwijnen. De stellingsoorlog zou voor eeuwig zijn gebannen en de oorlogen zouden weder, als in het Riddertijdperk van weleer, worden uitgevochten als duels tusschen een élite van gepantserde strijders.

Helaas blijkt dit schoone beeld bij nadere beschouwing een fata morgana. Een korte uiteenzetting van *de zwakke zijden van gemechaniseerde strijdkrachten* moge zulks toelichten.

— TAL VAN TERREINEN ZIJN ONBEGAANBAAR VOOR VECHTWAGENS en à fortiori voor legers van vechtwagens. Ik noem slechts berglanden (het hoogland van Abessinië), zware wouden, moerassen, met wateren doorsneden polderland.

— RIVIEREN VORMEN, MITS VERDEDIGD, VOOR GEMECHANISEERDE STRIJDMACHTEN HINDERNISSSEN VAN GROOTE BETEEKENIS. Wel is waar deden reeds „zwemmende tanks” hun intrede, doch deze boeten door hun zwemvermogen in ander opzicht te veel in, om den kern van pantserstroepen te kunnen vormen.

— EEN PERMANENT VERSTERKTE MET ANTI-VECHTWAGENGESCHUT BEWAPENDE GORDEL VORMT EEN WEERSTAND, WAARTEGEN GEMECHANISEERDE STRIJDMACHTEN TE PLETTER Zouden LOOPEN, want „un canon sur terre en vaut dix sur char de combat”.

— GEMECHANISEERDE STRIJDKRACHTEN VERSLINDEN BEDRIJFSSTOFFEN en

zijn dus geheel AFHANKELIJK VAN DEN GEREGLDEN AANVOER daarvan. Wordt deze onderbroken, hetzij door de krijgshandelingen van de tegenpartij, hetzij door internationaal-politieke maatregelen (sancties), dan wordt de gemechaniseerde strijdmacht als het ware verlamd.

— De kosten, die de aanschaffing en het onderhoud van een geheel gemechaniseerde strijdmacht zouden medebrengen en de bezwaren, die aan de bedrijfsstoffen-voorziening zijn verbonden, zouden — zooals ook FULLER inzag — DWINGEN TOT DE OPSTELLING VAN EEN KLEINE STRIJDMACHT. EEN GROOT GEDEELTE VAN DE BESCHIKBARE WEERKRACHT ZOU DUS BRAAK BLIJVEN LIGGEN. Voor het Britsche leger, dat in de eerste plaats een expeditieleger is, vormt dit geen bezwaar, doch in een toekomstoorlog, gevoerd door voor hun bestaan strijdende volkeren, is zulks ondenkbaar. Niet alleen is het kleine élite-leger derhalve in strijd met het wezen van den modernen oorlog, die een oorlog is tusschen volkeren, wellicht tusschen rassen en wereldbeschouwingen, doch buitendien is — zooals wij in een volgend hoofdstuk dezer studie hopen aan te toonen — HET KLEINE LEGER OPERATIEF TOT MACHTELOOSHEID GEDOEMD.

Moeten wij dus de mechanisatie als een hersenschim terzijde schuiven? Dit ware, tegenover de, naar een voorzichtige schatting, 16.000 vecht- en pantserwagens, die in Europa rollen, de oogen sluiten voor de realiteit. De denkbeelden van FULLER en zijn adepten, o.w. de Britsche journalist en oud-officier LIDDEL HART een der bekendste is, hebben een zeer krachtigen stuwenden invloed gehad op de omvorming van de legers.

De technische en tactische ontwikkeling van de vechtwagens is daarbij in twee richtingen gegaan.

In de eerste plaats zijn zij geworden tot *gepantserde en gemotoriseerde artillerie en mitrailleurs, welke tot taak hebben de infanterie bij haar aanval te begeleiden*. De vechtwagens vormen als zoodanig een oplossing voor het moeilijke aloude vraagstuk betreffende de verbinding tusschen de infanterie en de haar steunende artillerie en voor het nieuwe vraagstuk betreffende de verbinding tusschen de aanvallende tirailleurs en de hun steunende zware mitrailleurs. Ik zeg „een oplossing” en niet „de oplossing”, want lang niet in elk terrein zal het mogelijk zijn de infanterie op deze wijze te begeleiden en ook zullen de vechtwagens, zoodra de legers voldoende zijn uitgerust met vechtwagenafweergeschut, zelf weder den steun van artillerie behoeven.

Het is vooral in FRANKRIJK, dat de mechaniseering zich in deze richting heeft ontwikkeld en men tot de overtuiging is gekomen, dat EEN INFANTERIEAANVAL ZONDER BEGELEIDENDE VECHTWAGENS IN VELE GEVALLEN GEDOEMD IS TE VERBLOEDEN. Een zelfde meening werd in het laatste jaar ook in de Deutsche militaire litteratuur bij herhaling geuit.

De vechtwagens hebben zich op deze wijze derhalve ontwikkeld tot EEN INTEGREEREND DEEL VAN DE INFANTERIE.

Daarnaast echter hebben de vechtwagens zich ontwikkeld tot een zelfstandig wapen, dat sterke vuurkracht onder pantserdekking met groote beweeglijkheid in het terrein vereenigt. Zij komen als zoodanig de ledige plaats aanvullen, welke in het harmonisch gebouwde leger is ontstaan, sedert het vuur de slagruiterij van het slagveld heeft verdreven. Eeuwenlang was de slagruiterij het wapen bij uitnemendheid om de geniale gedachte van den Veldheer te verwezenlijken en, ingezet op daartoe geëigende plaatsen en oogenblikken, een snelle beslissing te verkrijgen. Een SEYDLITZ, een ZIETHEN, een MURAT hebben door hun den slag beslissende charges hun namen onsterfelijk gemaakt. In de 19e eeuw zien wij den roem van het ruiterwapen geleidelijk tanen; 1870 kent nog een „TODES-

RIJT", waarvan de naam reeds bewijst hoezeer het vuur de overhand had gekregen. In den wereldoorlog heeft de slagruiterij geen rol van beteekenis meer gespeeld en een boek als „DIE LETZTE REITERSCHLACHT DER WELTGESCHICHTE" kon verschijnen zonder eenig ruiter tot protest te prikkelen. Aan den Veldheer was zoodoende een onontbeerlijk instrument ontvallen. IN DE MODERNE SNELLE VECHTWAGENS NU IS DE SLAGRUITERIJ WEDER HERREZEN. SAMENGEVOEGD TOT GEMOTORISEERDE GEPANTSERDE EENHEDEN VORMEN ZIJ DE GECONCENTREERDE STOOTKRACHT IN HANDEN DER HOOGERE AANVOERING. Vooral in ENGELAND is, onder invloed der theorieën van FULLER en LIDDEL HART, deze richting ingeslagen. Na jarenlange proefnemingen is men daar in 1934 overgegaan tot het opstellen van de 1STE GEPANTSERDE BRIGADE, bestaande uit omstreeks 100 vechtwagens, met de noodige omlijsting aan verbindingseenheden, treinen, enz. De manoeuvres van dat jaar toonden echter, dat deze samenstelling te eenzijdig was en toevoeging van niet-gemechaniseerde troepen niet kan worden gemist. In de laatste paar jaar is men ook in FRANKRIJK aan deze richting der mechaniseering meer en meer aandacht gaan schenken, terwijl in het nieuwe DUITSCHE LEGER PANTSERDIVISIËN worden opgesteld. Verreweg het sterkste pantserwapen bezit echter de SOWJET UNIE, waarvan HEIGL zegt: „Mit seinen rund 10.000 Kampfwagen, 1000 Panzerkraftwagen, 150.000 Kraftschleppern und weit über 100.000 Heereskraftfahrzeugen steht die rote Panzerarmee als neuzeitlichste Armee gefahrdrohend an den Toren Europas."

De mechanisatie opent groote mogelijkheden voor het verkrijgen van snelle beslissingen. Zij wordt echter beperkt door het terrein. Evenals reeds in 1305 de Fransche gepantserde ridders bij KORTRIJK het onderspit dolven tegen Vlaamsche voetknechten, omdat zij optraden in polderterrein, ongeschikt voor zware ruiterij, zou het thans een vechtwageneenheid vergaan bij een aanval in voor haar ongeschikt terrein. Men denke aan de Japansche vechtwagens in het polderland van Sjanghai. Voorts zijn vechtwagens DES NACHTS VRIJWEL WEERLOOS. De ENGELSCH E MANOEUVRES VAN 1934, waar de Gepantserde brigade, te veel gemasseerd en vastgelopen tegen een kanaal, des nachts werd overvallen door afgezeten cavalerie en infanterie, zijn in dit opzicht uiterst leerzaam geweest. De STRIJD IN ABESSYNIË heeft vechtwagens te zien gegeven, die, als machteloze kolossen, door Abessijsche strijders werden vermeesterd.

Niet alleen als voortbewegingsmiddel van vliegtuigen en gepantserde strijdwagens heeft de motor een grooten invloed op de oorlogvoering gehad, ook in den vorm, die men gewoonlijk aanduidt als *motorisatie*, d.w.z. als VOORTBEWEGINGSMIDDEL BUITEN HET SLAGVELD vormt hij een krachtig hulpmiddel ter verwezenlijking van de operationele denkbeelden der legerleiding.

Allereerst als TRANSPORTMIDDEL TEN BEHOEVE VAN DEN AAN- EN AFVOER van materieel en van troepen. In beide opzichten heeft de Wereldoorlog reeds een geweldige ontwikkeling te zien gegeven, welke wordt geïllustreerd door het feit, dat bijv. FRANKRIJK met 6.000 vrachtauto's in den oorlog ging en er met 100.000 uitkwam. De nog steeds voortschrijdende motorisatie van het vervoer in de burgermaatschappij opent voor een toekomstoorlog nog ruimer mogelijkheden. Droeg in den Wereldoorlog het vervoer per auto van groote eenheden nog een geïmproviséerd karakter, thans wordt dit allerwege beproefd en voorbereid. Bood toenmaals het vervoer der artillerie groote moeilijkheden, waardoor deze menigmaal moest achterblijven en de groote eenheid dus zeer aan gevechtskracht inboette, thans kan hierin worden voorzien door aan een dergelijke eenheid MOTOR-ARTILLERIE toe te voegen.

Van een gevaarlijke overschatting der capaciteiten van de vrachtauto getuigt echter de uitspraak neergeschreven in een recente brochure „*Het Verkeersprobleem*” door E. J. MULLER, Directeur van de N.V. Bataafsche Importmaatschappij: „De waarde van spoorwegen uit een oogpunt van defensie is sterk gedaald sedert de komst van den motor. Alle groote legers motoriseeren het transportwezen en de toekomst is ook hier aan den weg.” Wij willen hier tegenoverstellen de waarschuwing van generaal LUDENDORFF in diens jongste werk: „*Der totale Krieg*”: „Dass durch Autostrassen und Kraftwagen die Eisenbahnen an Bedeutung für den Aufmarsch verloren haben sollen, ist ein gefährlicher Traum. Es handelt sich ja nicht nur um Beförderung von Mannschaften, vielleicht mit Maschinengewehren und Munition. Zum Einsatz in den Kampf sind geschlossene Heereskörper aller Waffen nötig. Diese aber können nicht so transportiert werden.” (Men zie ook „*De Militaire Spectator*” 1935, blz. 236.)

Niet tevreden met voorbereiding in vreedstijd van het in voorkomend geval motoriseeren, d.w.z. op auto's vervoeren, van de troepen eener groote eenheid, is ook reeds begonnen met ORGANIEK MOTORISEEREN VAN GROOTE EENHEDEN. In FRANKRIJK is zulks volledig geschied met één der vier Cavalerie-divisiën, waarbij het karakter van lichte troepen is behouden door de indeeling van terreinauto's. De ITALIAANSCH E MANOEUVRES van 1935 vertoonden een organiek gemotoriseerde Infanterie-divisie, echter van nog zeer bescheiden samenstelling. Hoeveel voordeel een dergelijke organisatie aan de eene zijde ook biedt, hier staat tegenover, dat — aangezien de ingedeelde auto's uiteraard niet steeds een taak kunnen vinden — zulks, op groote schaal toegepast, zou leiden tot een hoogst oneconomisch gebruik van het motor-materiaal.

Ernstige bezwaren van gemotoriseerde groote eenheden vormen de aanzienlijke lengte der colonnes, de kwetsbaarheid voor luchtaanvallen en het verlies aan snelheid bij het overschrijden van pontonbruggen.

Wij kunnen in het raam dezer in groote lijnen gehouden studie de problemen, die zich bij dit alles voordoen, slechts aanduiden, doch hopen, dat ook deze ruwe schets voldoende moge zijn om de waarheid te doen beseffen van een zinsnede uit het werk „*L CELERI*” („*DE SNELLEN*”) van den Italiaanschen Inspecteur der infanterie, generaal ZOPPI, waarin wij het voorgaande willen samenvatten.

„De motor, nog zeer veel jonger dan de mitrailleur, heerscht in de lucht en op de aarde en biedt de beweging van de strijders en hun wapenen, de manoeuvre en de verrassing, mogelijkheden, die nog steeds wassen. Het tijdperk van de logge infanteriemassa's, die zich met langzamen en zwaren tred voortbewegen, is wel is waar nog niet voorbij, maar in den doffen klank der voetstappen mengt zich reeds het donderen van de motoren en naast menschen, die zeer vaak moede in den strijd geworpen worden, doet de snelheid van gemotoriseerde, uitgeruste troepen haar invloed gelden.”

(Wordt vervolgd).